

Den første tiden i nytt hjem og kattehold

Når man har bestemt seg for å ta til seg en katt, og endelig har fått det nye familiemedlemmet hjem er det viktig å ha alt utstyr på plass, og å legge forholdene til rette for katten. Har man en stor leilighet eller hus med flere rom kan bør man la katten være på et rom de første dagene. Det er mange nye inntrykk for en katt på en gang, så den bør ikke ha for mye plass. Venn den gradvis til å ha mer plass, og åpne opp til flere rom etterhvert. Er katten nervøs og usikker på sin nye tilværelse trenger den mere tid enn andre. Det er veldig individuelt hvordan katten reagerer ved flytting. Noen faller til ro fort, og blir husets herre etter en liten inspeksjonsrunde i nytt hjem. Noen blir veldig rastløse, går rundt og mjauer, og lurere på hva det er som skjer. Andre kan trenge lengre tid, og tilbringer de første døgnene under sofan. Noen bruker veldig lang tid, og kan gjemme seg i flere uker. Det som er viktig er at man gir katten den tiden den trenger til å tilpasse seg nye omgivelser uansett. Hvis katten trekker seg tilbake f.eks. under sofan, så ikke dra den frem. Legg deg heller ned å snakk rolig og blunk til katten slik at den blir trygg på deg, så vil den komme frem når den selv blir klar.

TOALETT

Vis katten toalettet med en gang du kommer hjem, så den vet hvor den skal gå. Husk å plasser doen på et sted som er tilgjengelig for katten. Det kan være lurt å velge en do med tak. Da unngår du (til en viss grad) at kattesand blir sparket ut over alt. Katter setter også pris på litt privatliv når de er på do, akkurat som oss mennesker. Som oss liker de heller ikke å spise på do, så ha matplassen i god avstand fra kattedoen. Katter er svært renslige dyr, som normalt straks benytter et kattetoalett. Skulle katten finne på å gjøre fra seg andre steder enn i kassen er det som regel en grunn for det, som man bør prøve å finne ut av. Kanskje katten er misfornøyd med doens plassering, kanskje den er misfornøyd med kattesanda, eller kanskje det er nødvendig å innføre en ekstra kattedo. Det kan være mange grunner til det. Har du flere katter bør du også ha flere kattetoalett.

TILVENNING NY OG GAMMEL KATT

Er det andre katter eller andre dyr i hjemmet fra før må tilvenningen skje veldig gradvis. Dersom man har en katt fra før må man huske på å fortsette å behandle den som kongen i

hjemmet. Gi den gamle katten den første oppmerksomheten osv, så den ikke føler seg tilsidesatt. Det vil alltid være knurring og fresing når man introduserer den nye katten. Det er helt normalt. Det kan ta flere dager, uker og til og med måneder før de aksepterer hverandre. La de aldri være sammen ubevoktet før dere er sikre på at de har tolerert hverandre. De er ikke sikkert de noen gang blir bestevenner, men som regel vil de alltid lære å tolerere hverandre med tiden. Før man introduserer kattene fysisk for hverandre kan det være lurt å gni et håndkle på den ene katten for så å gni det på den andre osv slik at de får luktene til hverandre og kan bearbeide de før de møtes. La de også gjerne se hverandre og snuse på hverandre gjennom en feks en liten glippe på døra slik at de fortsatt har muligheten til å trekke seg tilbake om de blir skremte.

For å gjøre tilvenningen i nytt hjem lettere for katten går det an å prøve et middel som heter feliway. Feliway er syntetiske ansiktsferomoner hos katt, og kan plugges i stikkontakt og finnes også i spray. Det fåes kjøpt i dyrebutikk og hos veterinær. Feliway kan brukes ved tilvenning i nytt hjem, tilvenning med annen katt, flytting, ved markering osv.

KATT OG BARN

Dersom det er barn i huset, så husk å forklare at katten trenger fred. Den trenger ro for å kunne finne seg til rette i det nye hjemmet. Vær også oppmerksom på at barn ofte gjør hurtige bevegelser og lager høye lyder som katten skal ha tid til å venne seg til. Barn og dyr kan få mange fine opplevelser sammen, men det er viktig at man som foreldre går inn og setter grenser så det ikke ender galt. En katt er ikke et leketøy, og det skal barn lære. Husk at barn skal lære å respektere katten. Katten bør ha fred ved matskålen, på toalettet og når den sover. Lær barna å skjønne kattens språk. F.eks når katten legger ørene helt tilbake, betyr det ADVARSEL, - da holder man fingrene for seg selv.

UTELIVET

Katten skal holdes inne de første fire ukene i sitt nye hjem. Dette er fordi den må lære dere og de nye omgivelsene å kjenne. For at katten skal komme hjem igjen når den blir sluppet ut må den føle en tilknytning til sine eiere og sitt nye hjem. Noen katter bør også holdes inne lenger hvis de bruker lang tid på å slå seg til ro. Det er veldig viktig å ikke ha vinduer åpne så katten smetter ut i denne tiden. Har du barn i huset må også de bli forklart alvoret slik at de ikke somler med utgangsdører, eller åpner vinduer uten å tenke seg om. Første gang katten skal ut bør du være med den. La gjerne de første gangene bli korte turer. Synes du katten går for langt kan du gjerne ha litt favorittmat eller godbiter klart så du kan lokke den tilbake igjen. Du kan også etterhvert montere en katteluke hvis du ønsker det, slik at katten kan komme og gå som den vil. Har du adoptert en kattunge skal ikke den slippes ut før den er kastrert og id-merket, og en god stund etter dette. Vi kastrerer jentepuser ved 5-6 måneders alder og guttepusser ved 6 måneders alder. Kattunger har ingen stedsans og kan lett gå seg bort. Katter utvikler faktisk ikke stedsans før de blir rundt 8-12 måneder gamle. Selv om man kastrerer katten sin ved 5-6 måneders alder vil ikke det si at det er trygt å slippe den ut allerede da.

HVA SKAL KATTEN SPISE?

Katten skal alltid ha tilgang på vann og tørrfôr, og det skal stå fremme hele dagen. Kjøp tørrfôr i dyrebutikk eller hos veterinær, og styr unna tørrfôret man får kjøpt i vanlig daglivarebutikker. Hills, Royal Canin, Iams, Eukanuba, Proplan er eksempler på godt sammensatt fôr. Tar man hensyn til kattens alder og livsstil når man velger fôr kan det bidra

til å fremme kattens helse.

En kattunge (fra 0-1 år) har større energibehov enn en voksen katt. Kattunger under et år bør derfor få fôr for kattunger. Kattungens vekst skjer i to faser. Overgangen skjer når kattungen får sine voksne tenner, omtrent ved fire måneders alder. Kattungens skjelett utvikler seg, og katten øker fødselsvekten sin 5-7 ganger før den er blitt åtte uker gammel. Fra kattungen blir født og til den blir fire måneder vokser den svært hurtig. Vekstraten er langsommere fra fire til tolv måneders alder. Skjelettoppbygningen konsolideres og muskelveksten øker. Kattungen har svært høyt energibehov også i denne perioden.

Hos voksne katter er overvekt en økende tendens. Overvekt kan føre til diabetes, leddproblemer og hjertesykdommer. Innekatter har ikke så høyt aktivitetsnivå som utekatter. De bruker mer tid på å sove og spise enn på andre aktiviteter. Innekatter forbrenner også lite kalorier for å opprettholde kroppstemperaturen. Tørrfôr for innekatter er spesielt egnet for innekattens lave aktivitetsnivå. Katter med tilgang til å gå ut har et høyere aktivitetsnivå, og kattens temperaturregulering fører til høyere energibehov.

I tillegg til tørrfôr ønsker man ofte å gi katten noe ekstra godt, som f.eks litt kokt sei, tunfisk, godbiter eller bløtfor. Det er viktig å huske på at dette kun er for kosens skyld. Næringen katten trenger kommer fra tørrforet. Noen velger å gi katten sin noe ekstra godt i helgene, andre gir daglig, mens noen gir morgen og kveld. Husk på at katten ikke skal ha melk. Katter mangler enzymet som spalter laktosen i melken.

Den første tiden i nytt hjem er det mange inntrykk å fordøye for en katt. Det kan derfor hende at den ikke har særlig matlyst de første dagene/uken.

FARER I HJEMMET

Det kan være farlig å være en liten katt, og det er mye å passe på når man har pus i hus. Vaskemaskiner, tørketromler og mikrobølgeovner osv bør sjekkes før de settes igang. Varme kokeplater bør voktes, eller sett en kjele med vann på hvis du må gå fra. Slike ting kan gjøre mye skade på en nysgjerrig katt. Pass også nøye på at katten ikke kommer i klem når man lukker en dør, og dører som slår igjen ved gjennomtrekk.

KLORE- OG KATTEMØBLER

Det finnes mange forskjellige kattermøbler på markedet. Mange katter liker godt å ha sin egen seng eller hule, mens andre ligger akkurat der det passer dem. Det er viktig å ha et sted der katten kan trekke seg tilbake hvis den ønsker det. Særlig i husstander med flere katter er det lurt å ordne istand huler/steder der de kan trekke seg tilbake fra de andre kattene. Katten finner gjerne sine egne liggeplasser selv. Når katten har funnet plassen kan du legge et teppe eller sette en kurv der. Katter har behov for å kvesse klørne sine, og det er derfor lurt å ha klorestativ eller klorebrett tilgjengelig for katten. Da kan man spare møblene sine fra å bli klort på. I begynnelsen kan ofte katten mistrives med den syntetiske lukten som ofte henger ved kattermøblene. Hvis det finnes bestemte stoffer som katten føler seg tiltrukket av, kan man spraye eller smøre dette på møbelet. Katter har forskjellige preferanser, så det samme virker ikke likt på alle. Klorestivet bør ikke plasseres i en begivenhetsløs krok eller gjemt bak en gardin, for da frister det gjerne ikke så mye å bruke det. Klorestativ med flere etasjer er ofte en suksess da katter generelt liker å være litt høyt oppe, og ha overblikk over det som skjer. Det er en del ting man kan gjøre for å få katten til å bruke kloremøbler istedet for f.eks sofaen. Begynn med møbelene med en gang katten flytter inn til deg. Ha gjerne flere klorestasjoner. Har du et høyt klatremøbel bør du plassere det et sted der du tror katten vil trives og få

overblikk. Gi eventuelt en godbit i forbindelse med ønskelig bruk av klorestativ/brett, og kos og ros når katten bruker kloremøblene. Catnip-spray (kattemynte) kan gjøre katten mer interessert i å bruke klorebrett/stativ. Hvis katten kvesser klørne på dine møbler, så løft den vekk og si rolig nei og bær den bort til klorebrettet/stativet.

TRANSPORT

Katten skal ALLTID transporteres i en transportkasse/bur. Dette er fordi katten vil føle seg trygg, og fordi selv den roligste katt kan bli redd, få panikk og løpe vekk. Av hensyn til sikkerheten, skal katten også alltid være i et bur når man kjører bil. Ved å alltid la buret stå fremme blir katten trygg på det, istedet for å føle frykt hver gang buret blir tatt frem.

FORSIKRING

Naturligvis vil du at katten din skal få best mulig behandling hvis noe skjer. Veterinærbehandling og pleie for katten kan koste mye. Innenfor dyrepleie finnes det ingen statlige og kommunale tilskudd. Du må selv bære hele det økonomiske ansvaret hvis katten blir syk. Mange katteeiere vet ikke hvor dyrt det kan bli hvis uhellet er ute. En veterinærforsikring er for mange av oss en forutsetning for god pleie den dagen noe skjer. En trygghet for deg, og et bevis for at du har omtanke for katten din! Vil du lese mer om forsikring av katt kan du gå inn på www.agria.no, eller ringe Agrias kundesenter på 81520005.

INVOLLSORM

Invollsorm er vanlig hos katt, og de fleste katter får det flere ganger i løpet av livet. Kattunger og utekatter er spesielt utsatte. Utekatter skal ha ormkur regelmessig hver tredje måned. Har du en katt som jakter mye vil den få orm oftere enn en katt som ikke jakter så mye. Ormkur fåes kjøpt reseptfritt på apoteket. Kattunger kan få banminth oralpasta, mens voksne katter kan få drontal eller panacur i pilleform. Har du problemer med å få i katten din ormkur kan du få resept på profender hos veterinæren din. Profender er veske som dryppes på huden, og trekkes opp i blodet på katten. Kattunger skal behandles første gang i tredje leveuke, og deretter ved 5, 7, 9 og 11 ukers alder.

VAKSINERING

Katten skal få sin årlige vaksine og helsesjekk gjennom hele livet. Kattunger skal vaksineres ved 12 og 16 ukers alder, og skal deretter årlig revaksineres. Regelmessig vaksinasjon beskytter katten mot noen av de mest alvorlige infeksjonssykdommene, blant annet kattepest og luftveislidelsene Rhinotrakeitt, Calicivirusinfeksjon og klamydiainfeksjon.

Kattepest forårsakes av et parvovirus. Sykdommen er spesielt farlig for kattunger og forårsaker høy dødelighet. Eldre katter kan også smittes. Sykdommen viser seg ved høy feber, slapphet, oppkast, diaré og manglende matlyst. Enkelte katter kan bli kronisk syke. Kattepest overføres både direkte fra katt til katt eller ved smitte via omgivelsene, hvor smittestoffet kan overleve i lang tid.

Katteinfluensa er en fellesbetegnelse for forskjellige virusinfeksjoner, rhinotrakeitt og calicivirusinfeksjon. Rhinotrakeitt forårsakes av kattens herpesvirus (FVR). Viruset er en av de vanligste årsakene til luftveisinfeksjoner hos katt. Sykdommen forløper ofte uten vesentlige sykdomstegn, men hos kattunger kan den være alvorlig og føre til døden. Symptomene er feber, nysing, rennende og hovne øyne og sikling. Mange katter blir etter

overstått sykdom kronisk infisert og kan fra tid til annen spre smitte. Calicivirusinfeksjon forårsakes av kattens calicivirus (FCV). I likhet med herpesvirusinfeksjonen er symptomene feber, pustevansker og strittende pels. Dessuten opptrer sårddannelser på tunge og i svelg, rennende øyne og nese. Ofte opptrer calicivirusinfeksjonen sammen med rhinotrakeitt. Etterinfeksjoner med bakterier kan forårsake lungebetennelse og føre til dødsfall.

Klamydiainfeksjon hos katt er meget smittomt. Sykdommen forårsakes av *Chlamydia psittaci*. Sykdommen viser seg først som en betennelse i øynene, først i det ene og etter 5-7 dager i det andre øyet. Katten kan få feber og eventuelt rennende nese, spisevegring og vekttap. Klamydiainfeksjon kan behandles med antibiotika.

ÅRLIG HELSESJEKK

Samtidig som katten får sin årlige vaksine skal den helsesjekkes. En av de vanligste plagene hos katter er tannproblemer. Tannproblemer kan forebygges ved å bruke tørrfôr som er spesielt bra for tennene. Hills har blant annet et fôr som heter Oral Care. Det går for eksempel an å ha det i en skål ved siden av det vanlige tørrforet, eller blande. For å forebygge tannsten går det også an å pusse tennene til katten. Tannbørste og tannpasta fåes kjøpt hos veterinær. Men det er absolutt ikke alle katter som lar det skje.

FERIE

Skal du på ferie må du i god tid sørge for at katten din har pass. Selv om du er på ferie trenger katten daglig kos, mat og stell. De fleste katter liker best å bli passet i sitt eget hjem. Går ikke det finnes det kattepensjonat og andre passløsninger, men da må du bestille i god tid i forveien. Velger du å ha katten hos venner eller familie må katten kun være inne i perioden den er på ferie. Slippes katten ut på et ukjent sted vil den forville seg og bli hjemløs.